

Tidsskrifter

SFINX fylder 30 år

Gå på opdagelse i Østergade 12, læg hovedet tilbage og få øje på Århus' ældste Sfinx. Det har Sfinx-redaktør og museumsinspektør Vinnie Nørskov gjort, og knejsende på tagryggen af Østergades Hotel fandt hun denne arkitektoniske udsmykning. Hotellet har tidligere i det 19. århundrede fungeret som forsamlingsbygning og valget af sfinxen som toppunkt er ikke tilfældigt. Den skulle lede tankerne hen på det klassiske Grækenland, hvor frie mænd havde stemme- og taleret. Tidsskriftet SFINX har nu igennem 30 år givet en bred og populær stemme til såvel videnskabsmænd som kvinder. Resultaterne udkommer i form af lettilgængelige og velillustrerede artikler, der kan læses i tidsskriftets fire årlige numre.

Sfinx, nummer 30:4: *Den første sfinx i Århus*, 30. årgang, nr. 4, 2007, 36 s., 65 kr.

www.tidsskriftetsfinx.dk

Jysk Ordbog

Årsskriftet, *Ord & Sag* 27, udkommer fra Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning under Nordisk Institut.

Årsskriftet er udkommet siden 1980 og viser nogle sider af instituttets arbejde. Mange af årets artikler omhandler arbejdet med jysk ordbog, da mange ord indbyder til en bredere behandling, end hvad der er plads til i en ordbogsartikel. Udover det starter årsskriftet med en kort gennemgang af året der gik på centret og arbejdet med ordbogen. Artiklerne omhandler blandt andet Åbydialekten i 1890'erne, og forfattere, der skriver jysk.

Ord & Sag 27, Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning, Aarhus Universitet, 72 s. Årsskriftet kan downloades fra hjemmesiden: www.hum.au.dk/jysk/publikationer/publikationer.htm, Centret sender også gerne årsskriftet gratis til interesserede.

Bogens materielle sider

Det seneste nummer af tidsskriftet *passage* handler om, hvad der er med til at bestemme en bogs tilblivelse, skæbne på bogmarkedet og

skæbne i litteraturhistorien. Fokus er på bogvæsenet. Mere præcist på hvordan smudsomslag, typografi, illustrationer, papirkvalitet og så videre påvirker en bogs fremtid. En bog står aldrig alene, men er allerede inden sin udgivelse sat i en række forskellige kontekster. Nummeret vil altså ikke fokusere så meget på, hvad der står i en bog, men på de paratekstuelle, materielle og økonomiske forhold. Med nummeret ønskes det at gå det ideale begreb "selve teksten" på klingen og rokke lidt ved dette kunstbegreb. *Passage*, tidsskrift for litteratur og kritik, nr. 57, Bogvæsen, sommer 2007, Aarhus Universitetsforlag, 151 s.

Dansk Idéhistorie

Dette nummer af tidsskriftet *Slagmark* er et jubilæumsnummer i anledningen af bind nummer 50. Temaet er Dansk Idéhistorie, hvor en række yngre danske forskere tager fat på emner, som har præget Danmarks idéhistorie

i det 19. og 20. århundrede. Nummeret kommer ind på, hvordan udenlandske tanker som Hegels historiefilosofi og Darwins udviklingslære blev modtaget, brugt og omformet af danske intellektuelle med specifikke mål for øje. Når nummeret tager diverse emner op med et dansk fokus, betyder det ikke, at *Slagmark* er nationalt orienteret, men at idéer skal forstås i en lokal kontekst. *Slagmark*, tidsskrift for idéhistorie, nummer 50, *Dansk Idéhistorie*, november 2007, 192 s., 140 kr.

Udforskningen af Dansk Sprog

11. *Møde om Udforskningen af Dansk Sprog* er en rapport, som er udgivet på baggrund af et møde under samme navn afholdt af Institut for Nordisk Sprog og Litteratur i oktober 2006. Mødets deltagere talte 60 forskere fra ind- og udland med 31 foredrag, hvoraf 26 er udgivet i rapporten. Nordisk Institut tog initiativet til disse møder første gang i 1986, og de er blevet afholdt hvert andet år siden da.

11. *Møde om Udfordringen af Dansk Sprog*, red.: Peter Widell og Ulf Davad Berthelsen, Nordisk Institut, Aarhus Universitet, 286 s., 100 kr. + porto, kan bestilles på web-adressen: www.muds.dk

Jean Monnet

Jean Monnet Centret udsendte i november 2007 deres nyhedsbrev. Nyhedsbrevet indeholder tre artikler, som blandt andet omhandler Norden, EU og globalisering. Nyhedsbrevet byder da også på en lille vits om Norges forhold til EU. Der er også oplysninger om pladser til danske studerende ved Europakollegiets universitetsstudier i Brugge i Belgien og i Natolin i Polen i 2008/09. *Jean Monnet Center*, *Nyhedsbrev* nr. 31, november 2007, 37.

www.iho.au.dk/instituttet/publikationer/jmc

Old Norse Myths

Bogen er udkommet i forbindelse med seminaret af samme navn (se Set og Sket) og er skrevet af en række forskere fra flere forskellige lande. Den indeholder artikler af blandt andre Jens Peter Schjødt, Pernille Hermann og John Mckinnel. Bogen behandler skandinaviske myter, fra før regionen blev kristen. Ifølge bogen spiller disse myter en stor rolle i den kultur, vi lever i i dag, og det bliver udtrykt i bøger, film og i tegnefilm. Bogen medbringer perspektiver fra religionshistorie, litteraturstudier og folklore.

Reflections on Old Norse Myths, red.:

Pernille Hermann, Jens Peter Schjødt og Rasmus Trantum Kristensen, Brepols, 176 s.

Museerne i en ny tid

Bogen, *Nye udstillinger i nye rammer*, er skrevet på baggrund af en konference afholdt på Moesgaard d. 9.-10. maj 2007. Formålet med denne konference var at samle op på de ting, der er sket inden for det museologiske område inden for de sidste 10 år. Et af de centrale temaer er, hvorvidt museumsverden er gearret til at være en aktiv del af den moderne verden. Med konferencens ønskede man også at indlede en debat mellem museumsledere og formidlere ved de danske kulturhistoriske museer samt indbudte debattører og arkitekter uden for den etablerede museumsverden.

Nye udstillinger i nye rammer, red.: Allan Berg Nielsen, Forlaget Hikuin, 247 s., 150 kr.

Billeder i tekst

Ekfraser opstår i skellet mellem ord og billede, når man bruger ord til at beskrive billeder. Bogen *Ekfrasens former* omhandler udfordringen af grænsen mellem litteratur og billedkunst. Emnet bliver behandlet af en række nordiske forskere gennem næranalyser af udvalgte litterære tekster og kunstværker. Bogen kommer også ind på ekfrasens udvikling, og hvordan videnskaben har prøvet kræfter med denne uregelmæssige kunstform. Det gennemgående spørgsmål er, hvordan tekster kan fremmane noget synligt. Bogen henvender sig til en bred læserskare med interesse for både litteratur og billedkunst.

Ekfrasens former - Billeder i tekst, red.:

Cecilie Harrits og Anders Troelsen, Aarhus Universitetsforlag, 272 s., 298 kr.

Kunst og materialitet

Bogen er en samling af 9 foredrag fra seminaret *Kunst og materialitet*, som blev afholdt på Afdeling for Kunsthistorie på Institut for Æstetiske Fag i april 2007. Bogen indeholder analyser af forholdet mellem billeddannelse og materialitet og er ordnet både kronologisk og tematisk med håbet om, at der vil materialisere sig korrespondancer indbyrdes og på tværs af de historiske perioder og bogens billedstof. Kristin Bliksrud Aavitslands analyse er tænkt som et afsæt for hele tekstsamlingen, fordi hun har beskæftiget sig indgående med materialitetsemnet specielt i forhold til middelalderen.

Kunst og materialitet, red.: Hans Jørgen Frederiksen og Maria Fabricius Hansen, Afdeling for kunsthistorie på Institut for Æstetiske Fag, Aarhus Universitet, 176 s.

Culture and Change

Bogen er et overblik over den Central-europæiske forhistoriske tid fra begyndelsen af brugen af landbrug ca. 6000 f.v.t. til statsformationerne begyndte at tegne sig i løbet af det første årtusinde f.v.t.. Hovedvægten ligger på de perioder, hvor innovationer og interaktion på tværs af kulturer foregik i en sådan grad, at historiens reproduktive mønstre blev ændret. Bogen er inspireret af franske historikers forsøg på at integrere forskellige niveauer af historie. Bogen definerer blandt andet produktionen af mad og brugen af sværdet som våben og symbol som vigtige vendepunkter, fordi de var en del af en kompliceret interaktion mellem sociale og kulturelle processer.

Culture and Change - in Central European Prehistory, Helle Vandkilde, Aarhus Universitetsforlag, 215 s. 278 kr.

Livtag med den etiske fordring

Bogen er udgivet på baggrund af det tværfaglige Løgstrup-seminar i november 2007 (se Set og Sket). Bidragsyderne, som både er fra ind- og udland og kommer fra vidt forskellige fag, forsøger at imødekomme interessen for K.E. Løgstrups hovedværk, *Den etiske fordring*. Nogle artikler behandler bestemte temaer, som løber som en rød tråd gennem Løgstrups hovedværk, mens andre behandler enkelte afsnit og sætter dem ind i en større kontekst. Den tredje del af artiklerne tager afsæt i *Den etiske fordring* og giver derigennem et udblik til Løgstrups øvrige forfatterskab.

Livtag med den etiske fordring, red.: David Bugge og Peter Aaboe Sørensen, Forlaget Klim, 263 s., 249 kr.

Socialt arbejde i praksis

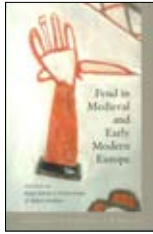
Det sociale arbejdes daglige praksis undersøger den daglige praksis i mødet mellem socialarbejdere og borgere. Bogen arbejder med et etnografisk blik, over de problemstillinger der opstår, når den sociale lovgivnings krav om brugerinddragelse, retssikkerhed og helhedsorienterede indsatser skal omsættes i praksis i arbejdet med udsatte grupper som misbrugere, sindslidende og torturofre. Bogen arbejder omkring mødet mellem medarbejderen og dennes egen faglighed, løsninger i her og nu-situationer og institutionens kultur og tradition over for borgerens egne problemstillinger og interesser. *Det sociale arbejdes daglige praksis- perspektiver på brugerinddragelse og retssikkerhed*, red.: Bagga Bjerge og Bodil Selmer, Aarhus Universitetsforlag, 134 s., 178 kr.

Anti terrorismens idéhistorie

Sætter den terrorisme vi oplever i dag, os i en ny situation, eller er det en 500 år gammel situation? Det er, hvad den meget aktuelle bog *Antiterrorismens idéhistorie* forsøger at behandle. Bogen søger svaret i idéhistorien og behandler, hvordan staten har forsøgt at bekæmpe terrorisme i de seneste 500 år. Den gennemgående tanke er, at terrorismen bliver skabt, af øjnene der ser. Staten og terrorisme opstod samtidigt, og har hængt sammen lige siden. Bogen tager definitionerne af begrebet terrorisme op og oplyser tidens debat om krigen mod terror.

Antiterrorismens idéhistorie- Stater og vold i 500 år, red.: Mikkel Thorup og Morten Brænder, Aarhus Universitetsforlag, 328 s., 398 kr.

Fejder i Europa

Bogen omhandler vold i form af fejder som lovens lange arm i det før-moderne samfund. Fejder fungerede som et socialt kontrolsystem, som gav en sikkerhed for fred. Der lægges vægt på, at fejder ikke bør opfattes som kaos, anarki og lovløshed, men at de i før-moderne samfund spillede en afgørende rolle i samfundets udvikling på flere niveauer. Bogen indeholder artikler, der strækker sig fra de klassiske islandske sagaer til det 14. århundredes Marseille, italienske vendettaer og danske og tyske fejder i middelalderen.

Feud in Medieval and Early Modern Europe kan læses af alle lige fra studerende og forskere og til dem, der har en interesse for historiske perspektiver på krig, vold, samfundændringer, statsdannelser og konfliktløsning. *Feud in Medieval and Early Modern Europe*, red.: Jeppe B. Netterstrøm og Bjørn Poulsen, Aarhus Universitetsforlag, 204 s., 248 kr.

Skjern Å

Bogen omhandler manipulationen af Skjern Ås vandløb fra 1960'erne til i dag, hvor man har ført kanalerne tilbage til deres oprindelige udseende. Bogen omhandler ikke kun det biologiske aspekt, men kommer også ind på kulturelle og politiske kvaliteter. Den kommer også ind på Skjern Å-dalens historie ved at give et samlet overblik fra bronzealderen til i dag. I dette overblik er det ikke kun de biologiske aspekter, der er i fokus, men også de arkæologiske udgravninger, der har været i forbindelse med genslyngningen samt en optrevling af det politiske spil, der har været vedrørende Skjern Å-dalens forandring fra 1960'erne. Bogen er interessant for alle, der er interesserede i Skjern Å-dal som kandidat til nationalparktitlen.

Skjern Å, redigeret af Ivan Nielsen og Hans Henrik Schierup, Aarhus Universitetsforlag, 219 s. 348 kr.

Antikken i Århus

Hvad har Det 21. århundredes togdrift tilfælles med 2000 år gammel **tempelarkitektur**?

Den historie har Antikmuseet sat sig for at fortælle i en hverdag, hvor de fleste iler gennem banegårdshallen ud for at møde en ventende bil eller bus. Det er de færreste, der når at kaste blikket op og beskue de høje indre søjler i banegårdshallen med de specielle kapitæler. Og hvad med at stoppe op uden for bygningen for at se hvordan de høje græske joniske søjler markerer indgangen til denne åbning ud til verden.

Udstillingen Antikken i Århus viser dig rundt i byen og zoomer ind på huse, skulpturer og små detaljer i bybilledet, som fortæller en historie om inspiration fra den græske og romerske oldtids arkitektur og skulptur.

Historien om Antikken i Århus bliver fortalt gennem en udstilling af fotografier af fotografen Iben Bølling Kaufmann og af genstande fra Antikmuseets samling samt lån fra bl.a. Arkitektskolen i Århus og Den Gamle By. På museets hjemmeside kan man via et kort komme rundt til monumenter i byen og besøge den virtuelle udstilling. Hvis du kan

Iben Bølling Kaufmann

gå på nettet på din mobiltelefon, vil der også være mulighed for at finde historierne ude i byen.

Særudstillingen åbner 6. marts - 29.

september. Åbningstider er mandag, torsdag og søndag fra 12.00-16.00

Læs mere om udstillingen på:

www.antikmuseet.au.dk/aktuelt

Én verden – 1000 historier

Moesgård

Udstillingen er forlænget til 30. december 2008

Moesgaard Museum byder på en farverig og forunderlig opdagelsesrejse gennem den etnografiske samling, som giver anledning til at lade sig fascinere over mængden og variationen. Genstandene er indsamlet af eventyrere, ulandsfrivillige, missionærer og etnografer og andre opdagelsesrejsende, som har samlet mere end 40.000 genstande fra hele verden.

Udstillingen, *Én verden - 1000 historier* er bygget op omkring fire meget forskellige rum, som hver giver et indtryk af mangfoldigheden, der gemmer sig bag hver genstand. De fire rum sætter

fokus på en række spørgsmål, som alle er relevante for en museumsbesøgende såvel som de, der bygger udstillingen op. Hvilke historier kan genstandene fortælle? Hvorfor er genstandene indsamlet? Hvordan har indsamlerens opfattelse af verden smittet af på samlingernes indhold?

Rummet *Izozog – et sted i verden* præsenterer nogle af samlingens nyeste genstande og viser hvordan de kan bruges til at stille skarpt på nogle af de problemstillinger, vi bliver mødt med i en globaliseret verden. Dette rum drejer sig om guaraníindianerne i Bolivia, som kæmper en brav kamp for at bevare deres egen kultur og viden.

Læs mere om udstillingen på:

www.moesmus.dk